

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Макроекономіка

Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 26.11. 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Макроекономіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мендела Ірина Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380665201636
Е-mail викладача	mendela__i@ukr.net
Формат дисципліни	Аудиторне вивчення, самостійна робота студентів з елементами дистанційного навчання
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС – 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=71&id_cou=198
Консультації	Понеділок, вівторок – 15-00–17-00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Програма вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» складена відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа».</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення вивчення методології, способів та інструментарію макроекономічного аналізу, визначення поняття безробіття та інфляція, сутність і специфіку макроекономіки сфери готельно-ресторанної справи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Головною метою формування у студентів сучасного творчого економічного мислення і системи спеціальних знань; формування системи знань про механізми функціонування національної економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою.</p> <p>Завдання: вивчення методології, способів та інструментарію макроекономічного аналізу, набуття навичок аналітичної оцінки тенденцій розвитку національної економіки, його прогнозування, побудови моделей оптимального економічного зростання та макроекономічної рівноваги під час навчальної, самостійної та індивідуальної роботи під керівництвом викладачів та практичних навичок у їх застосуванні, а також закладення знань і методів макроекономічного аналізу.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення предмету, його структуру, базові економічні поняття; – теоретичні питання, які розглядаються при опрацюванні лекційного курсу; – сутність і специфіку макроекономіки сфери готельно-ресторанної справи; – відмінні ознаки мікроекономіки та макроекономіки;. – визначення суті валового внутрішнього продукту та валового національного продукту; – визначення поняття безробіття та інфляція; – питання, що мають практичне значення і застосування і розглядаються 	

під час вивчення курсу на лекційних і практичних заняттях;

- основні типи задач та методику їх розв'язання.

вміти:

- розрахувати альтернативні витрати виробництва;
- зобразити графічно криві трансформації виробничих можливостей галузі
- будувати графіки попиту та пропозиції і визначати рівноважні ціни;
- обчислити коефіцієнти лінійної еластичності за кожної зміни ціни;
- будувати криві байдужості та бюджетну лінію споживача, визначати точку рівноваги;
- визначати кількісно та ілюструвати графічно величини ефекту заміни, ефекту доходу та загального ефекту;
- порівнювати величини бухгалтерського та економічного прибутку підприємця;
- оцінити за якого рівня ціни фірма зможе максимізувати прибуток або мінімізувати збиток.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	Готельно- ресторанна справа	2	Нормативний / відбірковий

ТЕМАТИКА КУРСУ

Тема	Лекції			Семінарські (практичні, лабораторні)			Вага оцінки	Термін виконання
	Форма заняття	План	Завдання, год.	Форма заняття	План	Завдання, год.		
Тема 1. Макроекономіка як наука.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агреговані показники. 2. Головна суперечність суспільного розвитку. 3. Домашні господарства. 4. Фірми. 5. Екзогенні змінні. 6. Ендогенні змінні 7. Економічні ресурси. 8. Змішана економіка. 9. Командно-адміністративна економіка. 10. Макроекономіка. 11. Моделі. 12. Закриті, відкриті, статистичні, динамічні моделі. 13. Нормативна функція макроекономіки. 14. Позитивна функція макроекономіки. 15. Предмет макроекономіки. 16. Ринкова економіка. 17. Функції макроекономіки. 18. Модель кругопотоку. 19. Об'єкти та суб'єкти 	0	Семінарське заняття	1. Макроекономіка як наука.	4	5	Лютий

		макроекономіки. 20. Національна економіка. 21. Економічна система. 22. Виробництво і розподіл національного доходу.						
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	Лекція	1. Амортизація. 2. Валовий випуск. 3. Валовий внутрішній продукт. 4. Валовий національний дохід. 5. Валовий національний продукт. 6. Валові приватні внутрішні інвестиції. 7. Валовий прибуток корпорацій. 8. Виробничий метод розрахунку ВВП. 9. Державні закупівлі. 10. Дефлювання. 11. Дефлятор ВВП. 12. Додана вартість. 13. Інституціональна одиниця СНР. 14. Інфлювання. 15. Кінцева продукція. 16. Метод видатків (кінцевого використання). 17. Національний дохід. 18. Непрямі (продуктові) податки. 19. Номінальний ВВП. 20. Особистий дохід.	4	Семі-нарське заняття	1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	4	5+5	Лютий

		<ul style="list-style-type: none"> 21. Особистий дохід після оподаткування. 22. Реальний ВВП. 23. Розподільчий метод (метод доходів). 24. СБНГ. 25. СНР. 26. Споживчі видатки. 27. Субсидії. 28. Трансфертні платежі. 29. Чистий ВВП. 30. Чистий економічний добробут (ЧЕД). 31. Чистий експорт. 32. Чисті приватні внутрішні інвестиції. 						
Тема 3. Макроекономічна нестабільність (безробіття та інфляція).	Лекція	<ul style="list-style-type: none"> 1. Безробіття. 2. Відставання ВВП. 3. Галопуюча інфляція. 4. Гіперінфляція. 5. Депресія. 6. Дефляція. 7. Економічний цикл. 8. Закон Оукена. 9. Інфляція. 10. Криза. 11. Піднесення. 12. Повна зайнятість. 13. Пожвавлення. 14. Потенційний ВВП. 15. Природний рівень безробіття. 16. Рівень безробіття. 17. Рівень зайнятості. 	2	Семінарське заняття	1. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності та безробіття	2	5	Березень

		18. Стагфляція. 19. Структурне безробіття. 20. Темп інфляції. 21. Фрикційне безробіття. 22. Циклічне безробіття.						
Тема 4. Сукупний попит і сукупна пропозиція.	Лекція	1 Вертикальна (класична) ділянка кривої сукупної пропозиції. 2. Висхідна (проміжна) ділянка кривої сукупної пропозиції. 3. Горизонтальна (кейнсіанська) ділянка кривої сукупної пропозиції 4. Довгостроковий період. 5. Ефект багатства. 6. Ефект відсоткової ставки. 7. Ефект чистого експорту. 8. Кейнсіанська модель сукупної пропозиції. 9 Класична модель сукупної пропозиції. 10. Короткостроковий період. 11. Нецінові чинники. 12. Сукупна пропозиція. 13. Сукупний попит. 14. Фактори сукупного попиту.	4	Семінарське заняття	1. Сукупний попит і сукупна пропозиція	4	5+5	Березень
Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Сукупні видатки і ВВП.	Лекція	1. Автономні заощадження. 2. Автономне споживання. 3. Автономні видатки. 4. Автономні інвестиції. 5. Акселератор. 6. Гранична схильність до	4	Семінарське заняття	1. Споживання, заощадження, інвестиції. Сукупні видатки і ВВП	4	5+5	Березень

		заощаджень 7. Гранична схильність до споживання 8. Заощадження. 9. Інвестиції. 10. Мультиплікатор видатків 11. Основний психологічний закон Кейнса. 12. Середня схильність до заощаджень 13. Середня схильність до споживання. 14. Споживання.						
Тема 6. Держава в системі макроекономічного регулювання.	Лекція	1. Державне споживання, 2. Державні витрати 3. Державні заощадження 4. Державні інвестиції 5. Дотації 6. Кейнсіанська теорія державного регулювання 7. Класична теорія 8. Національні заощадження 9. Приватні заощадження 10. Суспільні блага	4	Семінарське заняття	1. Держава в системі макроекономічного регулювання	4	5+5	Квітень
Тема 7. Фіскальна політика.	Лекція	1. Автоматична (недискреційна) фіскальна політика 2. Автоматичні чисті податки 3. Бюджетне сальдо 4. Бюджетний дефіцит	2	Семінарське заняття	1. Фіскальна політика.	2	5	Квітень

		<ul style="list-style-type: none"> 5. Вмонтовані (автоматичні) стабілізатори 6. Державний бюджет 7. Державний борг 8. Дискреційна фіскальна політика 9. Крива Лаффера 10. Мультиплікатор державних витрат 11. Мультиплікатор збалансованого бюджету 12. Мультиплікатор державних видатків 13. Потенційне бюджетне сальдо 14. Фактичне бюджетне сальдо 15. Циклічне бюджетне сальдо. 						
Тема 8. Грошовий ринок і монетарна політика.	Лекція	<ul style="list-style-type: none"> 1. Банківські гроші 2. Банківські резерви 3. Грошова маса 4. Грошова база 5. Грошові агрегати 6. Грошовий мультиплікатор 7. Депозитні гроші 8. Депозитний мультиплікатор 9. Ліквідність 10. Номінальна відсоткова ставка. 11. Облікова ставка 12. Обов'язковий норматив 	2	Семінарське заняття	1. Монетарна політика	4	5	Травень

		резервів 13. Операції на відкритому ринку 14. Політика «дешевих грошей» (кредитна експансія) 15. «Політика дорогих грошей» (кредитна рестрикція) 16. Попит на гроші для угод 17. Попит на гроші як активи 18. Пропозиція грошей 19. Реальна відсоткова ставка 20. Швидкість обертання грошей						
Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної діяльності.	Лекція	1. Вільна торгівля (фритредерство). 2. Валютний курс. 3. Вільний плаваючий валютний курс. 4. Гранична схильність до імпорту 5. Дефіцит платіжного балансу 6. Квота 7. Керований плаваючий валютний курс. 8. Ліцензія 9. Мито 10. Паритет купівельної спроможності 11. Платіжний баланс		Семінарске заняття	1. Механізм зовнішньоекономічної рівноваги.			Травень

		<ul style="list-style-type: none"> 12. Протекціонізм 13. Рахунок капітальних операцій 14. Резервні активи 15. Торговельний баланс 16. Теорія порівняльних переваг 17. Теорія абсолютних переваг 18. Рівноважний рівень світових цін 						
Тема 10. Економічне зростання.		<ul style="list-style-type: none"> 1. Виробнича функція 2. Гранична продуктивність капіталу. 3. Гранична продуктивність праці. 4. Економічне зростання. 5. Економічний розвиток. 6. Залишок Солоу. 7. Золоте правило нагромадження. 8. Капіталоозброєність. 9. Модель Домара – Харрода. 10. Модель Кобба – Дугласа. 11. Модель Кобба–Дугласа – Тінбергена. 12. Модель Солоу. 13. Технічний прогрес. 	4		1. Економічне зростання.	2	5+5	Травень

		14. Фактори економічного зростання.						
--	--	-------------------------------------	--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	100 балів
Вимоги до письмової роботи	5 балів
Семінарські заняття	5 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	26 балів
7. Політика курсу	
<p>Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. Викладеними в цих документах принципами (відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги, безпеки і добробуту, законності) та правилами поведінки студентів і працівників університету, які базують на відповідних законах, й керується кафедра готельно-ресторанної та курортної справи у своїй діяльності. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість вступних іспитів проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, а іспит за допомогою онлайн трансляції можна переглядати у реальному часі. Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Панчишина С. Островерха П. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб. У 2 кн. – Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка, 4-те вид., випр. і доп. К.: Знання, 2006. 723 с. 2. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Навчальний посібник. Атіка, 2005. 81с. 3. Базилевич В.Д. Макроекономіка. К. Знання, 2004. 851с. 4. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Тести, ситуаційні завдання, практикум розв'язання: Навч. посіб. К. Четверта хвиля, 1997. 5. Мендела І.Я. Методичні рекомендації з дисципліни «Макроекономіка» для студентів галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» напряму підготовки 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Інституту туризму. – Івано-Франківськ, 2011. 50 с. 	

Викладач _____